

Príručka pre rodičov, ako pomôcť deťom obľúbiť si čítanie

VITAJTE VO SVETE ČÍTANIA

Vážení rodičia, opatrovníčky a učitelia,

Čítanie deťom nahlas je dôležitá činnosť, ktorá podporuje ich celkový rozvoj. V tejto príručke sa pozrieme na to, prečo je čítanie nahlas také dôležité. Zároveň poskytneme praktické tipy, ako spraviť čítanie zábavným a príjemným pre vás aj vaše dieťa. Pripravili sme pre vás kľúčové oblasti a tipy, ako čítať deťom a ako čítať s deťmi. Dúfame, že vám táto príručka pomôže podporiť a zmysluplne zapojiť deti do čítania od útleho veku.

Veríme, že môžeme počítať s vašou podporou pri rozvíjaní čítania detí vo vašej rodine a komunite a spoločne pomáhať deťom oceňovať a rozvíjať lásku k čítaniu.

Prajeme Vám príjemnú zábavu pri čítaní!

PREČO JE DÔLEŽITÉ ČITAŤ DEŤOM NAHLAS

podporuje rozvoj detí

Rozvoj slovnej zásoby a jazyka

Pravidelné čítanie kníh s bohatou slovnou zásobou pomáha deťom učiť sa nové slová, chápať štruktúru viet a rozvíjať lásku k jazyku. Tým sa rozvíja ich schopnosť efektívne komunikovať a sebedovedomo sa vyjadrovať.

Kognitívne zručnosti

Čítanie nahlas stimuluje kognitívny rozvoj detí tým, že zlepšuje ich koncentráciu, pamäť a kritické myslenie. Vystavuje ich rôznym perspektívam, podporuje logické myslenie a zlepšuje schopnosti riešiť problémy.

Emocionálna inteligencia:

Pútavé príbehy umožňujú deťom skúmať rôzne emócie, vcítiť sa do postáv a pochopiť zložitost' ľudských pocitov. To podporuje ich emocionálny rozvoj, empatiu a budovanie pozitívnych vzťahov.

Čítanie nahlas znižuje stres a prináša šťastie

Čítanie nahlas má na deti upokojujúci účinok, znižuje stres a vytvára pocit bezpečia a pohodlia. Spoločné čítanie knihy môže vytvoriť bezpečný priestor, v ktorom sa deti môžu uvoľniť a relaxovať. Okrem toho môže čítanie nahlas prehĺbiť ich pocity šťastia a radosti viacerými spôsobmi.

Čas na zblížovanie a upevňovanie vzťahov: Spoločné čítanie podporuje silné emocionálne spojenie medzi čitateľom a dieťaťom. Vytvára sa tak láskavé a pokojné prostredie, v ktorom sa deti cítia milované, oceňované a v bezpečí, čo má pozitívny vplyv na ich celkovú pohodu.

Spoločné zážitky: Vymýšľanie príbehov alebo spoločné vyhľadávanie zaujímavých faktov posilňuje vzťah medzi rodičmi a deťmi. Vytvára sa tak základ pre spoločné zážitky, diskusie a kvalitne strávený čas.

Pozitívne asociácie: Ak si deti spájajú čítanie so zábavou a potešením, je pravdepodobnejšie, že si knihy a čítanie obľúbia na celý život. To podporuje pozitívny vzťah k učeniu a rozširuje ich obzory.

Čítanie nahlas rozvíja zvedavosť, predstavivosť a tvorivosť

Knihy a príbehy ponúkajú širokú škálu tém, postáv, udalostí a množstvo podnetov pre zmysly, ktoré deťom pomáhajú objavovať svet okolo nich.

Spoločné čítanie oboznamuje deti s novými vecami a myšlienkami, stimuluje ich zvedavú myseľ a rozvíja ich predstavivosť a kreativitu.

Prostredníctvom týchto zážitkov sa učia experimentovať s novinkami, byť zvedavé a hľadať odpovede.

Príbehy sprostredkujú nápady, myšlienky a emócie, ktoré dávajú deťom slobodu skúmať, hrať sa a tvoriť.

ČÍTAJME S DEĎMI!

Tipy na čítanie s deťmi!

Ak chceme zaujať naše deti, musíme sa sami zaujať!

Kúzelná cesta čítania s vaším dieťaťom sa začína, keď ho samé necháte vybrať si knihu, či príbeh. Keď si samo vyberie svoje dobrodružstvo, bude sa na čítanie tešiť ešte viac.

Podporujte zvedavosť kladením otázok, ktoré podnecujú ich predstavivosť. Ponorte sa s deťmi do ilustrácií, využite ich na rozšírenie príbehu a zapojte ich do rozhovoru. Povzbudzujte deti, aby opisovali, čo vidia, predpovedali, čo sa môže stať ďalej, a skúmali ilustrácie.

Spravte si zo spoločného čítania pravidelný zvyk a snažte sa čítať aspoň päťkrát týždenne. Venujte tomuto magickému rituálu 15-30 minút denne. Vytvorte si očakávania a návyky, a čítanie sa stane neoddeliteľnou súčasťou vášho života.

Nezabudnite nechať svoje dieťa rozhodovať. Rešpektujte ich preferencie a rešpektujte, ak nemajú náladu na čítanie. Nechajte ich prevziať zodpovednosť a sledujte, ako ich láska k čítaniu každým dňom rastie.

Najdôležitejšie pravidlo? Bavte sa! Neexistuje správny alebo nesprávny spôsob rozprávania príbehu. Čítajte príbehy s radosťou, smejte sa pri tom, hrajte scény a používajte rôzne smiešne hlasy, aby ste oživilí postavy. Popustite uzdu svojej fantázii a sledujte, ako sa vaše ratolesti chichocú od radosti.

Príjemné čítanie!

VÝBER SPRÁVNÝCH KNÍH PRE DETI

Všeobecné tipy pre výber vhodných kníh pre čítanie nahlas

Tu je niekoľko kritérií, na ktoré sa treba zamerať pri výbere obrázkovej knihy pre malé deti:

Kritérium č. 1: Zaujímavý príbeh - dobrý príbeh zaujme dospelých aj deti (a vy sa nebudete triasť zakaždým, keď si dieťa vezme knihu z police a prinesie vám ju na čítanie).

Kritérium č. 2: Príťažlivé postavy a zápletky - uistite sa, že to, čo sa deje s postavami v knihe, je niečo, s čím sa dieťa môže stotožniť. Prostredie môže byť iné, ale hľadajte známe emócie, známe otázky, známe situácie.

Kritérium č. 3: Hovorené vety - dbajte na to, aby knihy, ktoré čítate, neobsahovali nezrozumiteľné vety. Chcete, aby vety odrážali bežné, každodenné rozhovory, ktoré vediete so svojím dieťaťom.

Kritérium č. 4: Múdre myšlienky – knihy pomáhajú deťom pochopiť svet okolo nich. Mali by tiež rozširovať obzory dieťaťa. Príklady, ktoré vidia a počujú v knihách, ovplyvnia ich myslenie a konanie. Dobré knihy ukazujú možnosť voľby a jej dôsledky.

Kritérium č. 5: Dobré ilustrácie - dobré ilustrácie pomáhajú rozvíjať porozumenie, plynulosť čítania, slovnú zásobu a ďalšie základné čitateľské zručnosti. Zakaždým inšpirujú k novému čítaniu knihy. Malé deti často rady opakujú úryvky zo svojich obľúbených detských kníh a potom si vymýšľajú vlastné básničky alebo príbehy, práve inšpirované ilustráciami.

Kritérium č. 6: Keď deti začínajú čítať samostatne, využívajú svoje predchádzajúce skúsenosti s čítaním na výber kníh, ktoré im prinesú najväčšie potešenie. Pre začínajúcich čitateľov je vhodnejšia kniha s väčším bielym priestorom, väčším písmom a menším počtom slov na strane. Keď sa čitatelia stanú skúsenejšími, dokážu sa orientovať v knihách, kde je viac textu.

Užitočné tipy pre výber kníh pre rôzne vekové skupiny

Dojčatá a malé deti

- Veľmi malé deti priťahujú farebné obrázky jednoduchých predmetov.
- Sú poslucháčmi a dobre reagujú na knihy s jednoduchými textami, dobrým rytmom, uspávkami a piesňami.
- Knihy bez slov stimulujú deti vizuálne aj mentálne a podnecujú ich k vytváraniu vlastných príbehov.
- Potešia ich leporelá a látkové knihy, ktorých výhodou je, že sú prakticky nezničiteľné.
- Knihy malých rozmerov, ktoré sú ideálne pre malé ruky.
- Knihy, ktoré sú odolné a vydržia hryzenie, ťukanie alebo poliatie roztlačenými banánmi.
- Knihy so skrytými prekvapeniami, ako sú otvory na prsty, otváracie dvierka a okienka, ktoré podporujú interakciu a zapojenie, ako aj rôzne textúry, ktoré inšpirujú zmysly.

Deti predškolského a mladšieho školského veku (3-6 rokov)

- Detské rozprávky a iné knihy, ktoré opisujú známe predmety a udalosti, budú pre deti tejto vekovej skupiny atraktívne. Tieto knihy povzbudia deti k spoločnému čítaniu.
- Tieto deti rady počúvajú mierne zložité texty s dobrým rytmom a opakovaním slov.
- Knihy s básňami a rýmovačkami.
- Deti už majú dostatočnú koordináciu, aby sa mohli konštruktívne zabávať s hračkárskymi knihami, ktoré sú interaktívne, s pohyblivými prvkami alebo obsahujú iné prekvapenia.
- Vyberte si obrázkové knihy so silným príbehom a vývojom postáv, ktoré môžete čítať deťom alebo spolu s nimi.
- Knihy, ktoré odrážajú každodenný svet, ktorý deti poznajú, ako napríklad hry s kamarátkami a kamarátmi, návštevy rodiny a chodenie spať.
- Tematické čítanie na prehĺbenie zážitkov a udalostí.
- Veľkoformátové knihy na čítanie pre skupiny detí.

Deti v školskom veku (6-9 rokov a staršie)

- Pri výbere vychádzajte zo záujmov dieťaťa, zväžte, aké sú jeho osobnostné črty a vlastnosti; vyberte náučné knihy alebo príbehy podľa záujmu dieťaťa.
- Niektoré deti sa môžu naučiť čítať ešte pred nástupom do prvej triedy. Väčšina sa to naučí počas prvého ročníka. Mnohé aj neskôr. Opakovanie v jazyku pomáha upevňovať čitateľské zručnosti.
- Pre dieťa, ktoré číta samostatne, vyberte knihu s jednoduchým príbehom a slovami, ktoré sú mu známe z každodenného života. Niektoré vydavateľstvá vydávajú knihy, ktoré sa bežne označujú ako "ľahké čítanie", a ktoré sa často páčia samostatným čitateľom.
- Široká ponuka kníh a materiálov na čítanie vrátane beletrie a literatúry faktu, časopisov, kníh na pokračovanie, grafických románov a komiksov, ľudových a rozprávkových kníh a kníh s vtipmi a hádankami. Tieto knihy by mali deti podnecovať k čítaniu o témach, ktoré ich zaujímajú, a uspokojovať ich zvedavosť o zložité témy.
- Pútavé príbehy s dostatočným množstvom ilustrácií na odľahčenie stránky plnej textu.
- Obľúbené príbehy. Čítanie známych, jednoduchých príbehov pomáha posilňovať čitateľské zručnosti.

